

Sändlista

Växtregelenheten
 Bitillsynen
 E-post: bitillsyn@jordbruksverket.se

Ansvar för svärmar och förvildade bisamhällen av honungsbin

Jordbruksverket och länsstyrelserna som är ansvariga för bitillsynen regionalt¹ får årligen frågor om bitillsynens ansvar för att ta hand om svärmar av honungsbin. Jordbruksverket är den centralt ansvariga myndigheten för bitillsynen. Vi har till uppgift att centralt leda bekämpningen av amerikansk yngelröta, varroakvalster och trakévalster, följa angreppens uppträdande och spridning och utfärda föreskrifter och anvisningar om bekämpning.

Med anledning av informationen som finns på en del saneringsfirmors webbsidor vill vi upplysa om vilka regler som en bitillsynsman ska följa och vilka beslut som en bitillsynsman kan fatta.

Vi skickar med våra föreskrifter² och ett generellt beslut om möjlighet till avlivning av förvildade bisamhällen som bilaga.

Risk för smitta enligt bitillsynen

Det står i 43 § i våra föreskrifter att smitta bara behöver misstänkas om det har varit ett utbrott av amerikansk yngelröta, varroakvalster eller trakévalster under det innevarande eller föregående kalenderåret.

I de södra delarna av landet är varroakvalster allmänt förekommande och inga nya utbrott rapporteras inom zon 1 (se Jordbruksverkets webbplats för beslutet om smittförklaring). Som en följd av detta åtar sig inte bitillsynsmännen i detta område att ta hand om svärmar som en del av varroabekämpningen. De har rätt att göra det, eftersom området är förklarat som smittat av varroakvalster, men om svärmen är angripen av varroakvalster är sannolikheten ändå låg att bisamhället överlever på sikt.

Bitillsynsmännen rapporterar dock utbrott av amerikansk yngelröta till länsstyrelserna så snart sjukdomen konstateras. Upplysning om pågående utbrott och smittförklaringar finns på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/bitillsyn. På samma sida finns även länk till en sida hos Länsstyrelsen i Stockholms län där tidigare utbrott finns samlade. Utbrott före

¹ Ansvariga länsstyrelser inom bitillsynen är:

Skåne – Skåne, Blekinge, Kronoberg

Östergötland – Östergötland, Jönköping, Kalmar

Västernorrland – Västernorrland, Jämtland

Stockholm – Stockholm, Uppsala, Södermanland, Västmanland, Gotland

Västra Götaland – Västra Götaland, Halland

Dalarna – Dalarna, Gävleborg, Värmland, Örebro

Norrbottnen – Norrbotten, Västerbotten

² Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:38) om kontroll av amerikansk yngelröta, varroakvalster och trakévalster hos bin

2019 är angivna efter den församling de förekom i och det är endast om församlingen finns med i denna lista som bitillsynsmannen har anledning att misstänka smitta även hos en svärm. Det betyder att det bara är i dessa församlingar som en tillsynsman har befogenhet att avliva eller avlägsna svärmen. Från och med 2019 förklaras ett område med tre kilometers radie kring den angripna bigården som skyddsområde. Vi kan också inrätta övervakningsområden med en större radie runt en smittad bigård, eller i områden där vi har haft utbrott av amerikansk yngelröta flera år i rad.

Vad får bitillsynsmannen göra?

Enligt 11 § Bisjukdomsförordningen (1974:212) får en bitillsynsman förintä ett bisamhälle som har byggt bo utanför en bikupa och som misstänks vara smittat. I 43 § i Statens jordbruksverks föreskrifter om kontroll av amerikansk yngelröta, varroasjuka och trakékvalster hos bin (SJVFS 1992:38) finns angivet när smitta kan misstänkas.

Bitillsynsmannen kan som en del av kontrollen av bisjukdomar besluta om att avliva och destruera det förvildade bisamhället och dess vaxbygge. Detta är bara aktuellt om bisamhället befinner sig *inom* ett smittförklarat område (skyddsområde eller övervakningsområde) avseende amerikansk yngelröta eller trakékvalster (samt varrokvalster utanför zon 1) under det innevarande eller föregående kalenderåret.

Ersättning

Det är alltid tillåtet att en fastighetsägare låter avliva förvildade bisamhällen och ta hand om vaxbygget även utan beslut från en tillsynsman. Det gäller oavsett om det förvildade bisamhället finns i ett smittförklarat område eller inte.

Om svärmen befinner sig i ett smittförklarat område med ett pågående utbrott finns det dock en möjlighet för fastighetsägaren att få ersättning om en tillsynsman har beslutat om avlivning.

Om svärmen finns i ett smittförklarat område kan bitillsynsmannen själv utföra arbetet eller att förelägga någon annan att göra det. Om fastighetsägaren vill begära ersättning via bitillsynen för skador på en byggnadskonstruktion och kostnaden för att återställa densamma ska bitillsynsman vara närvarande vid förintning av svärmen. Om kostnaden istället ska tas ut via en hemförsäkring behöver bitillsynsman inte vara närvarande.

Vi är tacksamma om ni sprider den här informationen i er organisation! Ni hittar en lathund sist i dokumentet.

Sändlista, endast per e-post

Anticimex

Insecta

Nomor

Svensk Skadedjurssanering

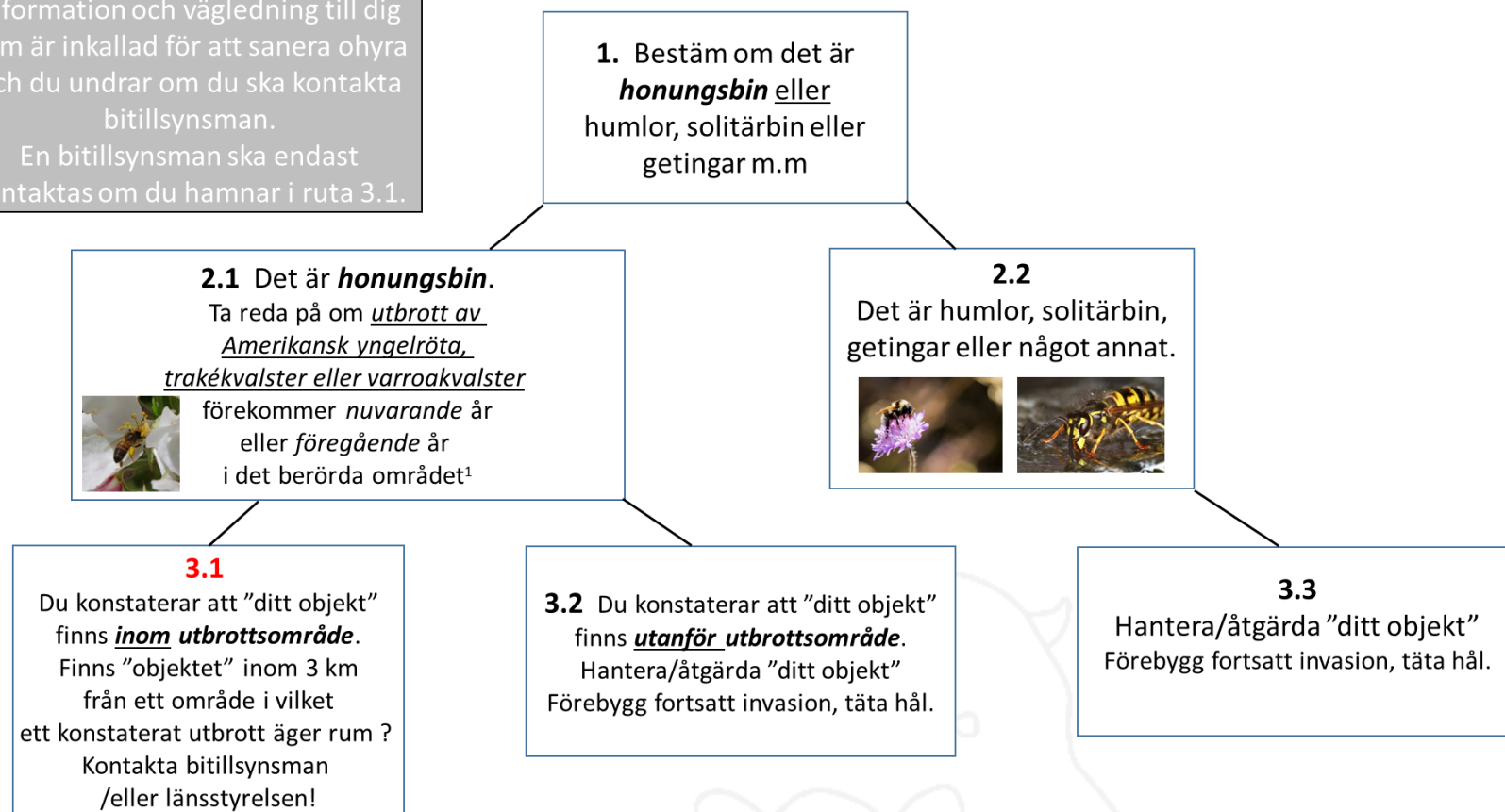
Nocumentum

Refix

Lathund

Information och vägledning till dig som är inkallad för att sanera ohyra och du undrar om du ska kontakta bitillsynsman.

En bitillsynsman ska endast kontaktas om du hamnar i ruta 3.1.

¹ <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/privat/djur-och-natur/biodling>